

STUPARUL ROMÂN

REVISTĂ LUNARĂ PENTRU RĂSPÂNDIREA
ȘI PROPAGAREA CUNOȘTIINTELOR
ALBINĂRITULUI RAȚIONAL

REDAȚIA:

NICOLAE VOINA

Vaidei p. Orăștie, jud. Hunedoara,
propagandist apicol al Min. Instr.

ADMINISTRAȚIA:

„STUPARUL ROMÂN“

DEVA „Librăria Românească“.

Articolele și întrebările din bransa stupăritului să trimit la Redacție,
bani, abonamente și reclamații la Administrație.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an, în România, 150 Lei. — Un număr 16 Lei.

Comitetul de redacție :

Pr. Nicolae Martinovici, v.-prez. de onoare a „Soc. centr. de apicultură din România“. prof. de apicultură, șef al regiunii I. de apicultură din Bănat, Topolovațul-Mare.

Dr. Florin Begnescu, medic vet. Prezidentul societății naționale de apicultură, redactorul Revistei Științelor Veterinare, autorul mai multor cărți de apicultură.

Popovici Cerchez, profesor, directorul școlii de stupărit din Chișinău, autorul unui manual de apicultură.

D. I. Stamatalach, v.-prez. Soc. centrale de apicultură, red. revistei „Buletinul Apicultorilor“, autorul mai multor broșuri populare din domeniul stupăritului.

Al. Popa, (fratele mult apreciatului Popa Liseanu din Ministerul Instrucțiunii) prof. de apicultură, șef a regiunii V. apicole.

Ion Vicoveanu institutor apicol, în Vicorul-de-jos (Bucovina) absolvent al școlii de apicultură din Viena.

Vasile Corodan, prof. apicol, șef al regiunii II. de apicultură din Cluj.

Alexandru Vlad, preot ortodox, rutinat apicultor în Mag, județul Sibiu.

Nicolae Voina, dir. școl. propagandist apicol al Min. Instrucții, sub a cărui îngrijire apare revista „Stuparul Român“.

Mihail Găzdac, profesor de Liceu în Turda.

C. Hanganu Nicolina-laș.

Neamul românesc are lipsă de toți apicultorii, cari știu pune pe vârful penei știința și experiența lor. Îi rugăm cu dragoste, să între în această frumoasă cunună a colaboratorilor. Vor face un serviciu neamului lor și țării.

Redacția roagă pe onorații abonați a considera ca o datorie a lor să achite abonamentul pe 1926, pentru a nu se stânjeni cu nimic avântul revistei și a cruța enorma cheltuială și răpire de timp cu inoportunele avizuri de restanță.

Posta s'a scumpit în mod considerabil, pentru răspunsuri cerem mărci postale. Redacția.

Toți apicultorii sunt cu insistență rugați a ne trimite adrese de-ale fraților stupari, să le trimitem numeri de probă.

Acei apicultori, cari nu trimit napoi No. 1 al revistei la Administrație, să consideră de abonați. — Primăriile com. și factorii postali de asemenea sunt rugați a reînapoia această revistă, dacă nu află pe adresat.

STUPARUL ROMÂN

REVISTĂ LUNARĂ PENTRU RĂSPÂNDIREA
ȘI PROPAGAREA CUNOȘTINTELOR
:-: ALBINĂRITULUI RAȚIONAL :-:

REDAȚIA:

NICOLAE VOINA

Vaidei p. Orăștie, jud. Hunedoara,
propagandist apicol al Min. Instr.

ADMINISTRAȚIA:

„STUPARUL ROMÂN“

DEVA „Librăria Românească“.

Articolele și întrebările din bransa stupăritului să trimit la Redacție,
:-: :-: bani, abonamente și reclamații la Administrație. :-: :-:

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an, în România, 150 Lei. — Un număr 16 Lei.

Apicultor,

Bienenzüchter — Méhész, din Timișoara

. . . Numai și numai prin presă pot apicultorii să-și desăvârșească chemarea lor. Apicultură rațională fără de presă apicolă, adică fără de literatură apicolă nu-mi pot închipui, după cum nici literatură apicolă fără de apicultură practică. Presa apicolă este coloana vertebrală în apicultura rațională. Totul prin ea și nimic fără ea nu vom putea lăsa în urma noastră.

Nu mă extind a arăta rolul presei apicole, căci acesta trebuie să fie lucru cunoscut; nici nu caut a scoate în relief condițiile principale. ce determină existența ei. Caut numai să scot o bătă din roata propășirii apiculturii noastre naționale, care este tot o presă apicolă, dar otrăvită și putredă, și cum aceasta cauzează întârzierea și nimicirea operei solide și adevărate a harnicilor apicultori români.

Spinele acesta, ce ne stă în cale este revista : Apicultor — Bienenzüchter — Méhész, din Timișoara ce apare în trei limbi (l. română, germană și maghiară). Pentru a da opiniei publice o imagine slabă, dar totuși clară despre lumina ce poate răspândi acest obscur ziar bănățean, dau mai jos comitetul de redacție și conducere.

„Ludovic Guggenberger, Iosif Losert, Matei Uția, Carol Kovács, Béla Miskolczy, Laurențiu Kopf. Ludovic Wendelin, Fidelin Krepil, Francisc Altmayer, Nicolae Augenstein“.

Adevărat blestem! Nici un teren să nu aibe scumpa noastră fără fără de lifte spurcate, perciunate. Se poate oare ca Dl Altmayer și Augenstein, se muncească în interesul apiculturii românești, sau să zic universale și nu în vederea realizării visurilor „falmudice“? Care este ținuta acestor d-ni, dacă nu realizarea sfaturilor „înțelepților sionului.“

Dacă știm acestea, nu ne mai rămâne de cât să ne îndreptăm cătră domnii acestea și să-i sfătuim, nu din rea voință, ci din dragoste față de albine, până nu sosește focul purificător a D-lui A. C. Cuza; să se retragă, scrâjnirea dinților este amară.

Stimaților Domni!

La rugămintea tuturor, cari cetesc revista d-voastră, și totodată la sfatul lor, sistați apariția ei în românește și înlocuiți-o dacă voiți cu altă limbă, fie aceia chiar și a d-lor Augenstein și Altmayer, căci așa cum apare azi, este adevărată batjocură. Vă rugăm să nu ne mai luați limba noastră strămoșească în bătaie de joc: *nu! căci e prea frumoasă!*

Dacă totuși ați voi să mai continuați, atunci reformativă radical, făcând să dispară toți aceia cari scad prestigiul revistei d-voastră, și în special aceia coadă de topor; acel „Vernichescu“, care își ia limba și neamul în picioare, traducând articole unguerești într-o românească cât să poate de vulgară și de stricată. Acestui domn, coadă de topor, îi zic într'un cuvânt cu dl Medrea stud. în drept. „D-ta nu ești decât un lut desprins în malul sănătos, pe care furia puhoiului de redeșteptare, ce să deslănțuie, te va spăla, iar atomii ce te-au compus odată ca'n povești, nu vor putea fi găsiți nici cu cel mai perfecționat microscop“ (Infrățirea Românească).

. . . Și dacă comitetul de conducere nu se dă învins, în speranța că va mai putea-o duce încă, îi recomand să citească și se comenteze programul „Ligii Apărării Naționale Creștine“ referitor la presă, care program în cel mai scurt timp se va realiza.

Poate nu-l aveți la îndemână, poate vă obosiți căutându-l, de aceia îl dau aci:

„Art. 28. — Considerând importanța presei în conducerea opiniei publice și necesitatea de-a înălța prestigiul ei, la gradul ce i-se cuvine, vom lupta pentru introducerea unui regim special, bazat pe următoarele principii.

- a) Ziarele românești să fie scrise de români;
b) Străinii pot să aibă gazete numai în limba lor

Mai mult nu zic nimic, decât aștept să mi-se îndeplinească dorința. Incheia nu pot, fără să mă adresez și către frații bănățeni, cari totdeauna au fost „fruncea“ și le zic :

Fraților, ce vă hrăniți sufletește din revista: Apicultor — Bienenzüchter — Méhész, uniți-vă în suflet, cuget și simțiri cu frații și conducătorii noștrii, cari nu vă voiesc decât binele, cetiți reviste românești, isvorâte din suflete românești și părăsiți revista aceasta, până mai este timp, căci altfel canaanul bănățean, atât de productiv în miere, va sărăci.*)

Un membru în L. A. N. C.

*) Fără comentariu deocamdată, dar vom reveni. Red.

—X—

Cari sunt cei mai buni stupi sistematici

de D. Stamatelache.

În stare sălbatecă, albinele trăiesc prin spărturile stâncilor și prin scorburile copacilor. Locuințele, pe cari omul le dă albinelor, se numesc : Stup, știubei, uleiu sau coșniță. Unele sunt cu faguri fixi și se numesc stupi primitivi, iar altele sunt cu rame mișcătoare și se numesc stupi sistematici.

Există o mulțime de modele de stupi, întocmite fiecare după nevoile, gusturile și sistemele adoptate de inventatorul sau apicultorul care îl are, dar puține din ele întrunesc însușirile unei bune locuințe pentru albine și a înlesnirii mânăuiriiilor.

Apicultorii începători, cărora le lipsește pregătirea necesară, aflându-se în fața atâtor sisteme, deseori nu știu de care sistem de stupi să se servească; încep cu 2-3 sisteme; fac încercări păgubitoare; dacă nu reușesc dau vina de meserie și în cele din urmă părăsesc apicultura...

Cu toate că, în urma luptelor ce s'au dat în toată lumea în jurul sistemelor stupilor, s'a ajuns la convingerea că venitul ce-l poate avea cine-va dintr'o stupărie, atârnă în cea mai mare măsură de valoarea profesională, adică de priceperea celui ce con-

duce acea stupărie și de bogăția florei melifere a regiunii, decât de sistemul stupului folosit, și cu toate că mai cu seamă în apicultură nu trebuie să fim exclusiviști, totuși, din cauză că în nici un alt domeniu nu sunt atâția „inventatori” și atâtea critici, polemici și păreri contrarii în jurul sistemelor de stupi, fiecare sistem având partizanii și defăimătorii lui, și, cum dorința noastră este de a pune dela început în mâinile începătorilor modelele cele mai bune mai sigure și mai conforme principiilor admise de apicultura modernă și cari să-i scutească de cheltueli zadarnice, vom încerca să arătăm — fără a defăima vre-un alt sistem —, cari sunt cele mai bune sisteme de stupi, recunoscute de toată lumea apicolă că întrunesc în totul însușirile unei bune și comode locuințe pentru albine, a înlesnirii mănuiirii lor, și capabile să dea cele mai bune rezultate, adică să dea cu mai puțină muncă, producția cea mai mare cu puțință și cari se bucură de-o întrebuințare universală, atât în țările reci, cât și în cele călduroase, atât în regiunile de munte, de deal, cât și de șes, cunoscute sub denumirea de stup „Dadant-Blatt” (american) și stup „Layens” (francez), cari sunt demontabili, având platforma și capacul mobile, și de preferință cei cu pereți dubli, cari prezintă avantajul iernatului afară.

Articolul acesta îl scriu mai cu seamă pentru începătorii entuziaști, cari de obicei înainte de a avea răbdarea să învețe cum trebuie, mănuierea unui bun stup sistematic, și să se încredințeze de însușirile lui, se grăbesc, dacă nu să „inventeze” un altfel de stup, macăr să-i schimbe măsurile ramei și să „perfecționeze” stupul, fără să țină seama, că totul la el a fost bine socotit, că mărimea, forma și mobilitatea ramei, lărgimea cuibului, toate măsurile și distanțele până la milimetru, au o socoteală și un scop, dobândite prin încercări migăloase și îndelungate, făcute de oameni învățați, cari și-au închinat viața studiului albinăritului.

Incepătorul trebuie dar să aleagă dela început un model bun, să-și procure dela un atelier special numărul de stupi de care are nevoie, sau să comande unul—doi de model, după care să-și confecționeze restul, și să se ferească de a-i aduce vre-o modificare oarecare.

„Chestia modificărilor și invențiilor — după cum zice și renumitul stupar elvețian Bertrand —, „trebuie lăsată pe seama

stuparilor desăvârșiți, iar începătorul își pierde fără nici un folos timpul, și banii căutând să arate profesorilor lipsurile unei meserii, pe care abea au început s'o cunoască."

În ceea ce privește modelul de stupi, tot acest mare stupar în introducerea celebrei sale cărți „Conducerea stupăriei“ zice :

„După ce am încercat un mare număr de sisteme, dau hotărât preferință stupilor mari, cu rame mari (rame cari dau faguri de 9—12 decimetri pătrați suprafață). Numai stupii mari, a căror capacitate poate fi micșorată sau mărită după voință, îngăduie obținerea maximului de producție și folosirea lor ușurează și simplifică considerabil operațiunile. Acești stupi îi recomand mai cu seama începătorilor, oricare ar fi țara în cari locuiesc.“

De asemenea, trebuie să arătăm că mulți apicultori renumiți din lume povestesc, că după ce au încercat multe din mulțimea sistemelor de stupi, au renunțat la ele, înlocuindu-le cu stupi „Layens“ sau „Dadant-Blatt“. Acelaș lucru s'a întâmplat și cu stuparii vechi și renumiți din țara noastră, cari n'au avut dela început o îndrumare solidă în alegerea sistemului stupului.

În timpul din urmă în America, în Europa și în toate părțile lumii, toți apicultorii dau preferință numai stupilor mari, (Layens și mai ales Dadant-Blatt). Vestitul apicultor rus M. Dernov vorbind despre apicultura din Rusia zice : „Si la noi există un număr infinit de mare de diferite sisteme de stupi, dar spre binele stuparilor și al apiculturii rusești, în ultimii douzeci de ani s'a răspândit foarte mult sistemul „Dadant-Blatt“ ; și Stupul „Dadant-Blatt“ pentru mai mult timp, dacă nu chiar pentru totdeauna, va fi pretutindeni cel mai bun, cel mai comod, cel mai mare și cel mai preferabil“.

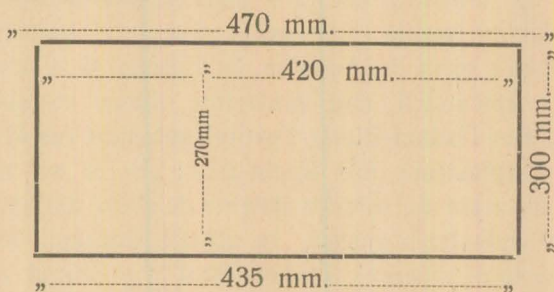
Astazi toți stupari de seama sunt de acord și împărtășesc aceeași părere, că numai coloniile puternice, ținute în stupi mari, dau recolte mari.

Alți, — mai puțin încercați —, pretind că încăperea stupului trebuie să fie potrivită cu localitatea. Adică în locuri sărace în miere să ne folosim de stupi mici și numai în locuri bogate în miere să ne folosim de stup mari. Aceasta părere e greșită, caci încercări întinse au dovedit centrul ; arătând că cele mai bune foloase, în regiunile cărace în miere, le dau tocmai stupi mari cu colonii puternice. Și fiindcă e cunoscut, că o regiune nu permite a îndestula pe aceeași suprafață de cât un anumit număr

de albine, vom potrivi după belșugul de miere numărul stupilor, nu mărimea lor.

Ca să încheiem aceste rânduri, credem că nu vom fi afară de subiect dacă vom arată că revista poloneză „Bartnik„ (Apicultorul) care de 50 ani luptă pentru unificarea și sistematizarea apiculturii în Polonia, anul acesta a organizat un fel de „plebiscit“ (hotărâre a poporului) pentru rama normală. Fiecare apicultor și-a dat votul său pentru rama preferată, printr'un fel de carte poștală specială. Rezultatul a fost că 92 la sută a votat pentru rama „Dadant-Blatt„ înălțime 300 mm. lărgime 435 mm. (exterior) = cu 270 mm. înălțime și 420 mm. lățime, lumină interioară.

De asemenea în Italia prin congresul de la Napoli din 1922 tot în vederea unificării apiculturii din aceasta țară, s'a stabilit pentru toată Italia, un singur tip de ramă, care a fost numit „Italo-Dadant-Blatt“ și ale cărei măsuri sunt exact cele uzitate în America, Elveția, Rusia, România și pentru cari s'au pronunțat și stuparii din Polonia :

La noi, în Basarabia, în Dobrogea, ca și în Moldova, cei mai răspândiți sunt tot stupii „Dadant-Blatt.

Anul trecut, încredințându-mi-se de către Direcțiunea Generală a Fermelor și Pepiniierelor din Ministerul Agriculturii, de sub conducerea d-lui D. Căruntu, organizarea și înființarea la toate fermele și pepinierele Statului câte o stupină demonstrativă, pentru instruirea elevilor, cum și răspândirea albinăritului în regiunile respective, în vederea unificării apiculturii noastre, tot aceste 2 modele de stupi le-am introdus.

Judecând după tendința de generalizare a stupilor „Dadant-Blatt“ în dauna celorlalte sisteme, dacă și la noi va veni într'oză în discuție alegerea unei rame normale, pentru unificare apiculturii noastre, am credința că rama aleasa va fi numită Romano-Dadant-Blatt.

Să ne cunoaştem

de P. CERCHEZ
dir. şcolii de apicultură
Chişinău

De sigur, prea puţini din apicultorii Ardeleni cunosc starea apiculturii la noi. De aceea, cred, că fac un bine dacă voi face o descriere cât de sumară a provinciei dintre Put şi Nistru, închipuindu-mi, că pe ori ce Român îl interesează soarta fraţilor săi, ori în ce parte a ţării ar trăi. Totodată, fraţii Ardeleni vor căpăta cunoştinţă de sistemele de stupi răspândiţi pe aci, producţia şi dezvoltarea apiculturii înainte şi după alipirea la patria mamă.

Istorie. Istoria Basarabiei se confundă cu istoria Moldovei şi din anul 1360, decând voevodul Maramurăşan a întemeiat un Voevodat dincoace de Carpaţi, acest Voevodat se întindea şi pe malul stâng al Prutului. Mai târziu domnii Moldoveni şi-au întins stăpânirea până în Bugeac; în acelaş timp d-nii Munteni, la finele veacului 14 şi începutul celui al 15-lea au întins stăpânirea lor asupra sudului Basarabiei ocupată de Tătari din secolul 13 şi Mircea cel Mare, domnul Munteniei, se intitula „*Domn peste amândouă malurile Dunării până la Marea cea Mare*“.

Cu timpul, Moldovenii s'au întins tot mai la sud, punând stăpânire pe cetăţile dela Nistru, Tighina şi Cetatea Albă, aşa că pe vremea lui Ştefan cel Mare, întregul teritoriu dintre Prut, Nistru şi Mare era al Moldovii.

Sunt documente din 1454, vechi hrisoave, în care se pomenesc de moşii cu *prisăci* (stupini) aparţinând mănăstirilor.

Pe timpul lui Ştefan cel Mare năvălesc Tatarii pe la Nord, iar Turcii pe la Sud.

În secolul 16 (1535), Turcii, atacând Moldova, cuprind sudul Basarabiei cu oraşele Tighina şi Cetatea-Albă.

În 1812 a fost ocupată de Ruşi, în urma păcii dela Bucureşti între Ruşi şi Turci.

În 1856, Rusia fiind înfrântă de puterile aliate (Anglia, Franţa, Italia şi Turcia) pierde partea dela sud şi anume: judeţele Cahul, Bolgrad şi Ismail, care se retrocedează Moldovii.

În 1878. Ruşii drept recunoştinţă pentru ajutorul ce Românii l-au dat la Plevna, când erau să fie aruncaţi în Dunăre cu Impă-

rat cu tot, au stăruit și obținut la Berlin, unde s'a încheiat pacea, să i-se redea județele pierdute, făcând un schimb, și dând Românilor Dobrogea.

În fine, în urma revoluției din Rusia, Basarabia se proclamă Republică Moldovenească, iar la 28 Martie 1918, adunarea deputaților basarabeni, formând „Sfatul Țării“, hotărăsc unirea cu patria mamă. Prin tratatele de pace dela Versailles și St. Germain, puterile au recunoscut drepturile noastre.

Populația Basarabiei.

După datele statistice cele mai recente, publicate de dl Filipescu în volumul *Basarabiei*, populația totală este de 2,625.000 locuitori, din cari 2,274.000 la sate și 368.000 la orașe.

După naționalități, populația este repartizată astfel:

La sate :

Români	—	—	—	—	—	1,585.000	sau 70%
Ruși, Ucranieni și Lipoveni	—	—	—	—	—	311.000	„ 14 „
Evrei	—	—	—	—	—	138.000	„ 6 „
Bulgari, Găgăuzi	—	—	—	—	—	124.000	„ 5 „
Nemți	—	—	—	—	—	72.000	„ 3 „
Alte naționalități	—	—	—	—	—	44.000	„ 2 „
						Total :	2,274.000 „ 100%

La orașe :

Români	—	—	—	—	—	98.000	sau 28%
Ruși, Ucranieni, Lipoveni	—	—	—	—	—	77.000	„ 20 „
Evrei	—	—	—	—	—	129.000	„ 35 „
Bulgari, Găgăuzi	—	—	—	—	—	23.000	„ 6 „
Alte naționalități	—	—	—	—	—	41.000	„ 11 „
						Total :	368.000 „ 100%

Iar față de populația întreagă de 2,625.000 proporțiile sunt următoarele :

Români	—	—	—	—	—	—	64%
Ruși etc.	—	—	—	—	—	—	14 „
Evrei	—	—	—	—	—	—	10 „
Bulgari	—	—	—	—	—	—	7 „
Nemți etc.	—	—	—	—	—	—	5 „

Din statistica aceasta se vede foarte bine procentul covârșitor al Românilor față de toate celelalte naționalități.

Impărțirea administrativă.

Teritoriul Basarabiei are o suprafață de 44936 kilometri pătrați, la care se mai adaugă suprafețele marilor lacuri dela sud 2500 km.

Acest teritoriu este împărțit în 9 județe: 1 Hotinul, 2. Soroca, 3. Bălți (fost Iașii), 4. Lăpușna (fost Chișinău), 5 Orhei, 6. Tighina (fost Bender), 7. Cetatea-Albă, 8. Ismailul și Cahulul.

Afară de o mică parte la Nordvest, Basarabia e cuprinsă numai în hotare naturale : Prut, Nistru, Dunăre și Marea-Neagră.

Considerațiuni generale asupra solului.

Din punct de vedere geografic, pământul Basarabiei prezintă oarecari variațiuni. La Nord sunt dealuri mari, provenite din ramificațiile Carpatice și subcarpatice, după care urmează un podiș, așa numitul *podis moldovean*, care se indreaptă către Marea-Neagră, transformându-se pe nesimțite într'un șes cu înălțime mică, formând Câmpia Basarabiei sau Bugeacul. Așa cum să prezintă pământul Basarabiei, nu avem un amfiteatru mergând dela Munți spre șes. Aci avem ridicături înalte, foarte neregulate care merg în lungul apelor, ajungând unele până la 500 metri. Regiunea întreagă este străbătută de puține cursuri de apă.

Unele dealuri au o direcție dela NV, către SE, iar altele dela SV, către NE. Aceste dealuri au o mare influență asupra climatului, împiedcând curenții reci ce vin dela N, și NV. Toată zona aceasta este acoperită cu păduri, în care predomină fagul și mesteacănul.

În județul Bălți și vestul jud. Orhei, găsim o depresiune (lasatură) care constituie regiunea *Prutului mijlociu*, având o vegetație asemenea stepelor.

Dealurile Basarabiei au pante dulci, care se continuă apoi cu șesurile râurilor, ceiace face ca aceste pământuri să se poate lucra. Văile sunt largi, cu fundul neted, cu multe izvoare, permițând desvoltarea culturii legumelor.

În privința culturilor, pământul Basarabiei poate fi împărțit în următoarele 4 zone:

Zona I. La N. și NE. pământul e în mare parte acoperit cu păduri. În jud. Hotin pământului cultivat este 30—50% în partea de vest. Suprafața ocupată cu fânețe naturale ajunge la 15%.

Restul sunt păduri și livezi. Suprafața ocupată de păduri în jud. Hotin este de 46893 h. a.

Zona II. Cuprinsă în județele Bălți, Soroca și Orhei. În această regiune lipsesc pădurile. Terenul pentru cultura cerealelor și oleaginoaselor variază între 30—70%. În această regiune sunt cele mai întinse suprafețe ocupate cu fânaț, variind între 15—25%.

Zona III. E în mijlocul Basarabei și se găsesc păduri mari, ocupând cam 40—50% din întreagă suprafață. Zona aceasta e o stepă. Pământ cu fânețe ocupă între 5—15%. Se cultivă porumb grâu și secară.

Zona IV. Cuprinde sudul Basarabiei, aproape cu totul lipsită de păduri. Terenul de cultură este de 70%. Fânețele sunt pe lângă Nistru și ocupă 15—25%.

Aci se samănă mai mult grâu și orz; în partea de răsărit porumb și grâu.

Întregul pământ dar, redus la 100, este repartizat astfel :

Arături	—	—	—	—	49%
Fânețe	—	—	—	—	21 „
Grădini, livezi, vii	—	—	—	—	20 „
Păduri	—	—	—	—	8 „
Neproductiv	—	—	—	—	2 „

Culturile.

În Basarabia se cultivă tot felul de cereale:

Grâu de toamnă, cultivat mai mult în mijlocul și sudul Basarabiei. *Secara* se cultivă peste tot dar mai ales în jud. Ismail. Ovăsul și orzul mai ales în centru și sud, ocupând primul 100 mii h. a. al doilea 600. 000 h. a.

Porumbul, ocupând 600.000 hectare. Cartoful pe o suprafață de 17455 h. a. Plantele textile ocupă o suprafață de 1371 h. a.

Pășuni și fânețe.

Mai ales pentru apicultură ne interesează fânețele, pădurile și livezile. În timpurile vechi, fânețele și pădurile ocupau $\frac{3}{4}$ din toată suprafața Basarabiei. Cu timpul și pe măsura înmulțirii populației, aceste suprafețe au scăzut.

După ultima statistică avem: 529.384 hectare fânețe adică 10% la care se mai adaugă:

21.372 h. a. fânețe în livezi inundabile

36.673 h. a. fânețe în livezi neinundabile.

Fânețele artificiale ocupă o suprafață de 36.280 hectare.

Pădurile.

Mai de mult erau mai mari ca azi. Suprafața ocupată de păduri este de 250.000 hectare. Cele mai întinse sunt în județele Hotin, cu o suprafață de 47.000 h. a. Lăpușna, cu 59.000 și Orhei cu 53.000. În sud aproape nu sunt de loc păduri.

Vii și livezi.

Viile ocupă o suprafață de 87.064 hectare. Cele mai întinse suprafețe ocupate de vii sunt în județele Cetatea-Albă (27 mii h. a.), Tighina (16 mii), Chișinău (20 mii) și Orhei (14 mii).

Pomi fructiferi.

Livezile ocupă o suprafață totală de 12.588 hectare. În primul loc pruni (5000 h. a.); meri și peri (2640 h. a.) apoi cireși, vișini, nuci, caiși.

Apicultura Basarabiei.

Din timpul cel mai vechi, locuitorii basarabeni s'au ocupat cu apicultura; e drept să făcea apicultura empirică, dar producția era foarte mare, căci și flora era îmbelșugată. Treptat, pe măsura ce pădurile au fost tăiate și fânețele sparte, pe aceiași măsură numărul stupilor a scăzut, așa că prin anul 1890 abia se mai aflau 81.000 stupi.

Datele statistice dela 1890 în care ne arată :

Anul	Stupini	Stupi	Miere în puduri	Ceară	
1890	4231	81480	12396	4617	Un pud are greutate de 16 kgr.
1895	4030	75669	8882	2850	
1900	2977	42352	6685	1807	
1905	3418	50229	14107	3717	
1910	3500	46417	16060	4101	

Din datele de mai sus observăm următoarele :

interval de 20 ani numărul stupilor a scăzut cu 700 iar al stupilor s'a redus aproape cu 50%, cu toate aceste, producția mierii a crescut, căci dela o producție de 198.136 kgr. au ajuns la 256.960 kgr., iar ceara a scăzut cu puțin.

Aceasta se datorește următoarei cauze :

Întroducându-se cultura extensivă a cerealelor și stupii ordinarî ne mai putînd da ca altă dată, s'a căutat să se introducă cultura sistematică. De pe la 1900, zemstvoudurile, adică consiliile județene din Basarabia, avînd orecare autonomie, aveau în grija lor între altele și organizarea apiculturii și sericiculturii în masa poporului.

Zemstvoudurile cari s'au distins mai mult în această direcție au fost cele dela Tighina, Cetatea-Albă, Soroca, Orhei și Chișinău. Ele au angajat specialiști, apicultori propagandiști, cari țineau lecțiuni și conferințe pe la sate, și împărțiau gratuit broșuri, cărți și reviste, iar în ce privește stupii sistematici, îi aduceau din orașul Viatca, așezat în mijlocul codrilor de brazi seculari, cu prețuri foarte mici.

În special sudul Basarabiei, care cuprinde Bugeacul sau Stepă: a avut cel mai mare număr de stupi sistematici. Pe prețuri extrem de reduse, căile ferate transportau stupi, colonii și instrumente. În anii răii se distribuia cu prețuri mici cantități mari de zahăr pentru complectarea hranei albinelor, iar primăvara se mai distribuia zahăr pentru întărirea coloniilor.

Mișcarea frumoasă, a fost întreruptă în 1914 cu declararea războiului, dar lovitura cea mai grozavă i-a dat-o mișcarea revoluționară bolșevică în 1917. Ca și cum ar fi fost o învazie a Barbarilor, așa au rămas după revoluționari stupinile. De aceea e de mirare că s'au mai putut găsi în 1919 31.360 stupi, din cari 8820 erau sistematici. Mișcarea fiind mai grozavă la sud, aci dezastrele au fost cele mai mari.

Făcându-se Unirea Basarabiei cu patria mamă, se începe o eră de progres. În 1919 Directorul Agriculturii înființează o secție apicolă-sericicolă, cu menirea de a reînvia aceste culturi, însărcinînd pe cel ce semnează cu alcătuirea unui proiect de organizare.

Acest program, alcătuit într'un congres al apicultorilor ținut în Decembrie 1919, cuprindea 1. Intinsă propagandă în fiecare județ prin instructori specialiști; 2. Pregătirea învățătorilor și preoților la niște cursuri ce trebuiau să se țină la Chișinău; 3. Înființarea de mici stupini pe lângă scolile normale, școlile primare sătești și pe lângă particulari. Aceste mici stupini veneau ca model pentru populația rurală; 4. Înființarea unei școli de apicultură.

S'a început munca. Mișcarea începută în primăvara anului 1920 și continuată cu energie în 21 și 22, a dat rezultatele cele mai mulțumitoare. În acest timp s'au înființat 82 stupini demonstrative pe lângă școlile primare (câte 9 în fiecare județ) 26 stupini pe lângă fermele, pepiniериile și școlile de agricultură, una la școala de viticultură din Chișinău, 2 la școlile normale de băieți și fete din Chișinău și stupina demonstrativă a școlii de apicultură, devenită stațiune experimentală.

În 1923, se înființează școala de apicultură, despre care se va vorbi în alt articol.

Din cauza economiilor prea mari, s'a făcut imposibilă crearea de stupini noi școlare pentru câțva timp totuși propaganda și cursurile apicole în anii următori au făcut ca numărul apicultorilor și al stupilor să crească din an în an, deși din cauza secetei care durează de 4 ani de rândul puteau să discorajeze pe mulți de această ocupație.

Datele statistice de mai jos, foarte exacte, căci au fost luate de instructorii apicoli, cari au vizitat fiecare stupină în parte, sunt edificatoare :

In 1919 erau :

Apicultori	—	—	—	3500
Stupi ordinari	—	—	—	22540
Stupi sistematici	—	—	—	8820

După un an de propagandă acest număr se ridică în:

1920 la :

Apicultori	—	—	—	5573
Stupi ordinari	—	—	—	54109
Stupi sistematici	—	—	—	21398

După un an foarte rău avem :

In 1922 :

Apicultori	—	—	—	6481
Stupi ordinari	—	—	—	67420
Stupi sistematici	—	—	—	24226

In 1923 se aflau :

Apicultori	—	—	—	6479
Stupi ordinari	—	—	—	75011
Stupi sistematici	—	—	—	28831

În 1924 :

Apicultori	—	—	—	7368
Stupi ordinari	—	—	—	76673
Stupi sistematici	—	—	—	32353

Pentru 1925, neprimindu-se încă toate datele complete, se vor publica într'un număr ulterior.

Din cercetarea acestor date, vedem un progres simțitor în dezvoltarea apiculturii și mai ales al celei sistematice. De n'ar fi fost criza economică prin care trecem și scumpirea din an în an a stupilor, a instrumentelor și a fagurilor artificiali, progresul ar fi fost mai mare. E destul să citez, că un stup sistematic (Dadant șau Layens) care în 1920 costa 150 lei azi costă 900—1000 lei. Faguri dela 100 lei kgr. s'au urcat la 300. Aceste nu sunt prețuri cari să încurajeze pe cineva a se ocupa cu această cultură.

Sistemele de stupi.

Cel mai întrebuițat sistem este stupul vertical american Dadant-Blat răspândit în toată Basarabia. Aproape 80% din numărul total sunt din acest sistem. Stupul orizontal cu 20 rame numit Layens, să află numai în județul Ismail și la toate stupinile demonstrative. Afară de aceste, mai sunt prin centrul Basarabiei (Chișinău, Tighina) sistemul Root și stupul Levițchi.

Societăți apicole.

Mișcarea provocată și încurajată de stat este ajutată mult și de Societatea apicultorilor basarabeni „Apicultorul“ care procură membrilor și oricărui particular tot materialul apicol necesar. Tot această societate scoate din primul ei an de înființare (1920) și revista „Prietenul apicultorilor“, singură revistă apicolă din țară, care apare cu o regularitate matematică în fiecare lună.

Societăți apicole mai sunt și în orașul Soroca, Ismail și Cohul.

* * *

Mișcarea apicolă din Basarabia credem că va progresa din an în an. Sperăm că nu după multă vreme vom ajunge la realizarea întregului nostru plan de organizare, care în linii generale cuprinde, înființarea pe lângă fiecare școală, de orice grad, a unei stupni mici la început, dar care cu timpul să se mărească; a unui

mic muzeu apicol pe lângă școală, apoi înființarea unor stupini mai mari în capitala județului cu teren de cultură și muzeu apicol; cărți și broșuri de propagandă, lecțiuni ori cursuri la sate în cursul ernii, cu proiecțiuni.

Ar fi de dorit de asemenea, ca și unii din Apicultorii transilvăneni să urmeze aceste cursuri, pentru a vedea cum se conduc și stupii de alte sisteme.

Nu găsesc de loc folositor nici practic, ca să ne mărginim la sistemul ce l'am moștenit. Este legea progresului care cere ca să nu rămânem ținuiți numai la stupi mici.

Sunt în Ardeal regiuni admirabile pentru producția mare. Intreagă regiune a Someșului, Valea-Oltului, Ținutul Hunedoarei, al celor două Târnave, sunt admirabile pentru stupii cu mare capacitate.

Sunt de părere, că unii din apicultorii experimentați să cerce și cu unul din aceste sisteme. Cercând, va observa, că numai în stupii mari se pot desvolta colonii puternice cari vor da recolte admirabile.

O bună ocaziune, se prezintă la vara viitoare. Semnatul, va ține la școala de Agricultură din Geoagiu (Hunedoara) un curs apicol, timp de o lună. Cine e doritor, n'au decât să se înscrie și va avea ocazia, nu numai să învețe mâniarea unui stup mare, dar să învețe a-l construi singur.

—x—

Impedecați degenerarea albinei.

De Nicolae Voina.

După legea naturală tot ce se află în univers este supus unui proces de dezvoltare și degenerare. Acestei legi sunt supuse și animalele, și astfel și albina.

Natura încontinuu cerne. Numai acei indivizi pot exista, cari sunt superiori celorlalți, cari se știu acomoda împrejurărilor schimbăcioase de trai, cari pot lupta cu puterile naturei, cu un cuvânt aceia, cari au toate

condițiile de-a se putea susține; iar pe de altă parte tot ce-i amărât, slab, corcit și degenerat trebuie să piară.

În general se potrivește aceasta și la albine. Cu timpul și colonia cea mai îngrijită se prăpădește din cauza degenerării, dacă nu-i sărim în ajutor să o îmbunătățim, să o îmborsim.

Cunoaștem importanța comisiilor zootehnice județene, cari poartă o evidență curată a tuturor comunelor din județ; ca din 2 în 2 și 3 în 3 ani să îmborsiteze animalele de prăsilă, armăsari, tauri, veri, berbeci cu alții și de regulă din ținuturi mai îndepărtate. Lucrul acesta este de-o mare importanță, pe care dacă zootehnica ori comunele îl neglijează, să trezesc la 10—12 ani cu o degenerare a vitelor cornute, expuse, și aplicate pentru diferite boli.

Degenerarea se manifestă apoi prin pierderea frumuseții, coloarei și corpului, prin slăbire generală a puterii, la vaci prin pierderea laptelui și avort.

Zootehnicile cheltuesc an de an pe tema aceasta sume mari, aranjând expoziții, etc. Cheltuiala aceasta este pe deplin justificată și va fi în totdeauna, până când vom a crește vitele în mod rațional. Iată un lucru, pe care apicultorii nu trebuie să-l scape din vedere; îndeosebi aceia, a căror stupini stau izolate și nu prea au în apropiere alte stupini străine. Să stăruim puțin asupra acestui lucru, pentru că este și are tot aceiași importanță ca și la animale.

Regina depune ouă de lucrătoare și de trântor. Din ouăle de lucrătoare (fructificate) ies albine și matce sau regine, din cele de trântor (nefructificate) vor eși trântori.

Stupul roiește și să duce din el matca cea bătrână de regulă cu albinile bătrâne.

Rămân în stup câteva botce de regine, albine tinere, trântori, puet mult, miere și propolit și edificirile de faguri.

Să presupunem, că roiul, după ce l-am prins și l-am așezat în coșnița destinată, îl punem în locul celui roit, iar pe acesta în alt loc, indiferent unde. Facem aceasta pentru ca stupul, care a dat roiul să-și piardă toate albinile recoltătoare, întărind roiul și slăbind puterea celui roit ca să nu mai dea și al II-lea roi. Ce să întâmplă în stupul roit? (El este în stare anormală, neavând matcă). Albinile văzând populația puțină, abdică de roit a doua oară și rod toate botcele de matcă afară de una. După ce regina aceasta a eșit din botcă, stupul se află încă tot în stare anormală, nefiind matca fructificată. Peste vre-o câteva zile, regina își ține zborul de orientare, eșind pe scândura de zbor, apoi zburând întâiu în cerc mic, apoi tot mai mare și mai mare, fiind seamă totdeauna de locul și coșnița din care a eșit.

Sborul acesta îl repetă în zilele următoare. Acestea sunt pregătirile pentru zborul nupțial, pe care îl descrie așa de frumos în „Viața Albinelor“ Maurice Maeterlinck din care îmi iau voie a cita câteva rânduri după D. I. Stamatalache: „În urma ei tot poporul de bărbați (noi le zicem *trântori*). Din stupul ei, din toți stupii vecini... câteva zecimi, câteva sutimi... peste puțin câteva mii... să vor lua pe urmele ei de fecioară crăiasă... o vor urmări cu patimă în văzduh..., dar „mândra“..., ea să înalță tot mai sus... și mai sus... ceata să rărește... din câteva mii... câteva sute... câteva zăci... numai câțiva eroi mai pot urmări pe „Regină“... Ea să înalță tot mai sus... acolo, unde nici o pasere nu mai răzbate... Din cei câțiva, a rămas unul „singur“... cel mai destoinic, cel mai îndrăgostit, cel mai scump...”

El, cel mai drag!.. El a venit
Dintr'un fund de răsărit...
Și fata s'a îndrăgostit de el...*)

Să apropie... să strâng în brață... Acolo sus, unde nici un ochiu omenesc nu-i poate desluși, — poate numai ochii cu mii de colțuri ai albinelor de jos — sus, unde nici o pasere nu-i mai tulbură... Dar ce grozăvenie neașteptată! tocmai în momentul cel mai fericit al împreunării lor fermecate, eroul e trăznit dintr'odată de zeul dragostei... El a trecut iubitei lui ființa lui întregă... Săgetat, cade de sus, rob al unei clipe unice de dragoste, singura pentru care a fost trimis pe lumea aceasta, clipă unică de îmbătare... și de jertfă, pe care cea mai mare parte din rivalii lui, depășiți în zbor, nu o vor cunoaște nici-odată!...

Știm, și o vedem și din descrierea poetică a lui Maurice Maeterlinck, că regina să fructifică dar cu un singur trântor. căreia îi împrumută toată ființa și în aceeași clipă viața. Să ne dăm seama acuma, că ce înrudire este între regină și trântorul, care a fecundat-o? Am spus mai sus, că ouăle atât a reginei, cât și a trântorului sunt dela aceeași mamă, deci trântorul cu matca sunt frați și totodată soți conjugali. Să vedem acuma ce rudenie e lucrătoarea devenită din oul acestei mamă fecundată cu fratele și totodată cu soțul ei? Regina este soră cu cele tinere și cele-ce se află în căsullii deschise ori operculate până la ivirea generației depusă de ouăle ei; tot așa trântorii sunt frați cu albinele ca și cu regina.

Generația următoare devenită dela noua matcă, atât albinele, trântorii și eventualele matce, vor fi ficele și fii matcei, deci ea le este mamă. Tatăl lor este un frate

*) Cu privire la Maurice Maeterlinck de P. Eliade, p. 57—90.

a mumei lor, adecă unchiu au, dar tată nu, ci numai moș. Tatăl lor este unchiul lor.

În felul acesta am putea continua o scară a descendenței din roiu în roiu, presupunând că regina să fecundează totdeauna cu trântorii din societatea familiei ei.

Nu se întâmplă însă totdeauna așa și acesta este *norocul*, că mulți apicultori țin problema aceasta de un ceva neînsemnat. Da este neînsemnat, pentru că stăm sub legile naturii. Să vedem întrucât?

Dacă la un stup să află o matcă nefructificată și, presupunând ca ne-am îngrijit, ca în familia aceia să nu fie nici o cășulie de trântor,*) să credem, că matca rămâne nefructificată? Nu! Trântorii nostri din întreaga colonie să vor năpustii asupra acestei familii. Și ce e mai interesant că stuparul știe bine, că el nu a lăsat în clădiri nici o singură casuliă de trântori și iată că în stup sunt cu miile! De unde Doamne! și cum să poate? Apoi iată așa, trântorii sunt trântori (nu voesc să fac nici o asemănare) și se duc după miros acolo, unde natura le-a desăvârșit destinația, și ce minune, sunt bine primiți, adăpostiți din belșug până la îngrășare ridicolă.

Ian să o cerce aceasta o lucrătoare! Să mai spun ce să întâmplă cu ea? Nu! Știm cu toții.

Mulți apicultori știind acest lucru, nu se îngrijesc de împröpetarea sângelui; mai corect zicând, a neamului albinelor, uitând în acelaș timp, că el a început stupăritul cu 1, 2 familii și colonia lui întregă de 50 până 60 stupi, este descendentă dela o mamă și un tată. Iată o primejdie, care azi mâne să răzbună în detrimentul albinăritului, și venitului său propriu. Îi merge bine și iar bine, odată numai din o cauză neexplicabilă, când tuturor le merge bine în acel județ, lui îi merge

* Chestie de studiu.

rău. Stupar de altcum vestit, intelectual, cetește, discută și nu își dă seama că el a erezit 5 stupi dela fericitul său tată, cari pe timpuri au rămas dela moșul său, drept moștenire.

Norocul stupăriilor înfloritoare la noi este, că avem totdeauna țărani cu coșniți rustice, populare, cari nu știu că ce e fagurul artificial.

În cosnițele acestea rustice cresc trântori din abundență și pentru stupăriile conduse rațional.

Din ce e o stupărie mai izolată, înțeleg, în a cărei apropiere nu sunt altele, din ce e mai expusă degenerării, pentru că reginele tinere nu au ocazie să se împărăcheze cu trântori streini.

În cazul când stupăria este izolată, nu este de-ajuns a ne crește regine și trântori cu familiile cari să disting, pentru înprospetare, căci cu timpul totuși vor degenera.

Mai bine e în cazul acesta a ne adresă unui stupar din comuna vecină, ca să schimbăm cu el câte unul sau doi roi la o colonie de 50—60 stupi, tot la al 2-lea ori al 3-lea an. Un lucru să ne însemnăm.

Dacă suntem la șes, totdeauna să facem schimbul cu un stupar din ținuturi păduroase, pentru că meleagul albinelor, îndeosebi în ținuturile ardelene, este pădurea.

Pentru înprospetarea sângelui mai folosim în stupăritul rațional și albine străine. Scriitorul acestor rânduri a ținut cont totdeauna de înprospetarea albinelor. Mai nou am încercat un lucru și anume, am comandat 2 regine din Italia, cari după o călătorie de 27 zile au sosit sănătoase. Lângă toată regina era 10—12 albine ocrotitoare, hrănitore.

Reginele sunt dela casa „Lucio Paglia“, casă vestită în întregă lumea.

Mi-a și succes să fac două lamilii, pe cari le-am

băgat în iarnă așa cum nu să poate mai bine. Mi-a succes să fac și două crescătoare; astfel, că am patru familii în primăvară din cari voi crește peste vară în crescătoare de matce vre-o 15—20 mătce, după succes, pe care le pun în vânzare prietenilor cu preț redus, numai pentru înprospetarea coloniilor lor. — Apicultorii din apropiere și astăvară au dus ouă și larve dela mine dela aceste regine, pachetate în vată și dupăcum m'au avizat, cu succes.

Înprospetarea să face astfel în stupăritul rațional: — Roiul străin îl așezăm într'o coșniță cu rame. În primăvara viitoare, la timpul său, îl nutrim speculativ ca să se dezvoalte mai de timpuriu decât ceialalți stupi. În cuib așezăm 2—3 rame cu cășulii de trântor, iar la restul stupilor suprimăm cât numai să poate creșterea trântorilor, prin aceia, că nu suferim în cuib faguri de trântori. Cu modul acesta ne-a succes a crește bărbătuși, cari știm că au liberă intrare în stupii cu matca nefructificată. — Acesta e tot mesteșugul înprospetării sângelui. Unii stupari împart fagurii cu trântori la diferite familii. E bună și metoda aceasta dar nu e chiar de lipsă, pentrucă cavalerii fac ei singuri vizita la casa miresei, fără a-i încuscii noi.

Dacă voim să facem înprospetarea cu genul feminin (cu matca), atunci din stupul străin facem atâtea matce în crescătoare, de câte avem lipsă și la timpul oportun, prindem matcele bătrâne și rău producătoare și le înlocuim cu acestea. Despre creșterea de matce și înlocuirea celor slabe cu matce tinere vom vorbi într'un număr la timpul său. — Ca încheiere vreau să spun încă atâta, că și în timpurile vechi și de prezent, țărani stupari au avut și au unele obiceiuri pentru înprospetarea albinelor. În timpurile vechi, la o anumită

zi, schimbau stuparii între ei câte-un stup, schimbul nu se făcea în anul viitor tot între ei, ci cu alții.

Țăranii stupari de pe la marginea munților și chiar și cei din munți, jertfesc și plătesc și azi pe câte-un roi fugar sume frumoase, deși nu are lipsă de el. Dacă din întâmplare găsește vre-un roi în ciorchin, își jertfește tot timpul, să întoarce din calea spre târg ca să-l prindă și să-l așeze în stupăria lui. El zice, că e *noroc*, fără a ști că norocul e în împrospetarea sângelui și împedecarea degenerării.

Vaidei, 25 Ianuarie 1925.

Nicolae Voina,
prop. apicol al Min. Instr.
dir. școl.

x

Indrumări pentru Februarie.

Dacă ne-am lua după șablonul vechiu descris în toate manualele de apicultură, ba chiar și prin calendarele agricultorului și gospodarului, ar fi un lucru greșit și nepotrivit pentru iarna aceasta.

Capriciile naturii și atmosferei, de v'ro câți-va ani sunt neînțelese, chiar înaintea astronomilor. Toamna, după cât știm, a fost atât de frumoasă și prielnică, încât albinele până târziu în Nov. zburau fără nici-o su-părare.

Se deslănțuii apoi asupra țării întregi iarna, care ne pune pe gânduri cu viscoalele de zăpadă, cari numai în Siberia și la poalele Uralului să mai pomenesc. Am înregistrat zile critice, când în câmpia deschisă era imposibil a răsufla ori înainta. Câte vesti nu ne-au aduș ziarele despre înzepeziri, oameni înghețați, haite de lupi și alte neobișnuințe pe la noi.

Pe lângă toate acestea, dacă am așezat stupii bine pe iarnă și cu destulă hrană, nu au suferit nimica.

Albinele în timpul acesta s'au adunat în ghemul lor de iarna pe faguri goi, a căror periferie, cunună, o formează mierea deseperculată și eperculată.

Dacă ne-ar fi posibil să căutăm în timpul iernei în acest ghem, vom afla că numai în mijlocul lui este viață, la periferie albinele stau în letargie și totuși aflăm o continuă mișcare. Cele din mijlocul ghemului mișcă înapoi, către periferie, de unde își iau puțină miere pe un anumit timp, să zicem pe 30—40 oare.

Cele dela periferie au o mișcare către mijlocul ghemului, unde este cald și viață, ca astfel, să se împărtășească pe un anumit timp și ele de căldura din centru. În mișcarea acesta ghemul să și rostogolește încet în direcția proviziilor. Rostogolirea acesta, la coșnițele cu urdinișul jos, să face în sus, la cele cu urdinișul sus să face în jos, la cele cu urdinișul la mijloc să face în forma ghemului. Urdinișul la mijloc pare a fi cel mai corăspunzător, cu avantajii incalculabile în ce privește bunul iernat și prosperarea puștelui în primăvară. Ne chiar pregăteam a face o propunere stupului Dadant cu urdinișul la mijloc, cu aceia rugare, că On. colegi stupari și colaboratori să nu să grăbească cu critica, până nu fac experiență cu 2—3 stupi, atât peste vară cât și peste iarnă.

După zilele acelea critice cu zădufuri de zăpadă, în 48 ore temperatura sa ridicat dela — 17 la + 17 grade, adică un salt de 34 grade. Par'că nu ar fi fost deajuns zăpezile topite brusc, a trebuit să mai vină și ploile calde, ca în preajma sărbătorilor Crăciunului să vedem pe lângă toate văile și râurile din Ardeal o adevărată urgie de apă, producând inundații dezastruasă. Inunda-

țiile nu au cruțat nici pe stupari. Avem știri despre nimicirea multor stupini înfloritoare cu peste 40—50 stupi. Pe Mureș zilnic să puteau vedea coșniță de stupi și părți întregi de prisăci.

Temperatura aceasta ridicată desface ciorchinul și albinele să împrăștie pe faguri. Scăzând temperatura brusc, albinile nu să mai pot ridica în ciorchin, îngheață și să prăpădesc pe fagurii cu miere. Schimbarea aceasta bruscă a temperaturii este cea mai nefavorabilă pentru iernatul albinilor.

După astfel de ierni găsim mai multe albine moarte prin colonii.

Dacă temperatura rămâne mai mult timp ridicată, matca începe depunerea ouălor și puetul ia estensiuni mari. Estensiunea puetului prea de timpuriu trage după sine două primejdii. 1. Creșterea puetului reclamă provizii, miere multă, și astfel ea să gată tocmai în luna Martie, când colonia are lipsă de cea mai multă miere.

A doua primejdie a estensiunii puetului prea de timpuriu, să ivește în jurul zilelor Babelor și în April, când după un timp îndelungat și frumos ne pomenim cu zăpadă, vânturi și îngheț, când albinele sunt silite a să strânge în ghemul lor de iarnă lăsând puetul descoperit, care natural răcește și să prăpădește. Imprejurarea aceasta aruncă îndărăpt desvoltarea coloniei pe 2—3 săptămâni și nu vom avea nici roi și nici recolta așteptată.

Luna Februarie să numără între lunile de iarnă, Să ne ferim de-a desface locuințele albinelor ori de-a face vre-o operație în colonie. Dacă timpul este priincios, să facem tot posibilul ca stupii să-și facă zborul de curățire, fără a ne amesteca în viața lor internă. Ar fi prea de timpuriu și cu urmări dezastroasă pentru stupi.

Cu finea acestei luni să fim gata cu toate cele ne-

cesare, coșniți, rame, topitul cerei, faguri artificiali, sortarea fagurilor din rezervă, unelte, pentrucă în luna Martie să începe viața în natură și în stup, încât trebuie să fim gata totdeauna.

Nu uitați, dacă nu ați făcut-o încă, a trimite abonamentul la revistă, pe deoparte ca să primiți revista regulat, pe de altăparte pentru a sării în ajutorul revistei, ca ea să apară regulat și în condițiuni de-a fi mândrii de ea. Abonamentul dat revistei la timp este un dublu ajutor.

Abonamentele să se trimită pe adresa: *Adm. „Stuparul Român“ Deva. (Librăria Rom.)*

REDACTIA.

—X—

Apel către stuparii români

AL. POPA

prof. șeful Reg. V, apicole.

Intre mijloacele prin cari se poate răspândi și întări în mod mai efectiv albinăritul, această îndeletnicire, pe cât de frumoasă și plăcută, tot pe atât și de rentabilă, este de bună seamă o revistă bună de apicultură.

Domnul Voina, prin scrisul său în această direcție și prin felul în care-și conduce stupina sa, ce poate să servească de model oricărui stupar, oferă deplină chezășie și pentru conducerea unei reviste de apicultură.

Dânsul, cum vedem, și-a luat sarcina de a scoate această revistă și i-a succes să grupeze în jurul acestei lucrări și o seamă de apicultori rutinați.

Eră și timpul suprem, căci pe lângă lipsa de directive în albinărit, eră și o chestie de ambiție. Eră rușinos că, până când minoritarii din țara noastră își aveau, aproape toți, revistele lor de apicultură, noi românii să n'o avem pe a noastră. Cele câteva ce le avem, nu puteau satisface necesității, dupăce, fie că apăreau prea rar, fie că nu erau reviste speciale de apicultură.

Și prin urmare „Stuparul român“ umple un gol adânc simțit în promovarea apiculturii românești.

Este deci de datoria noastră a tuturor, cari facem apicultură și cari dorim ca prin intenzificarea ei, să ne creiăm pentru noi și țara noastră un izvor principal de venit, să asigurăm existența revistei, ferind și pe dl Voinea de un eventual eșec și păstrându-i intact idealismul, nouă azi atât de folositor.

Noi ne dăm bine seama, că astfel de încercări au căzut de multeori și nu din alte cauze, decât din a nepăsării publicului nostru cetitor.

Eu cred că între apicultorii noștrii s'ar găsi un număr suficient, care să asigureze cel puțin pe termen de un an existența acestei reviste. Și iată cum:

Vom contribui 20 de persoane cu câte 2000 Lei, formând un fond al revistei, sau 40 persoane cu câte 1000 Lei.

Revista, care costă 36000 Lei la an, va continua să apară în fiecare lună. După un an, dacă din abonamente se va încasa costul, paralele se vor reprimi, împreună cu dobânzile cuvenite și revista va apărea de aci înainte pe rizicul autorului. Dacă abonamentele nu vor acoperi costul, diferența se va lua din fond. Avem convingerea că „Stuparul român“ nu va cădea și mai nădăjduim și în o subvenție ministerială; totuși însă ținem de necesar să dăm această garanție d-lui Voinea, rămânând, ca dânsul să ofere munca gratuit pentru caz de pierdere.

Să facem acest gest. Să dăm dovadă cel puțin noi apicultorii, că din viața stupului ne-am însușit atâta simț de jertfă.

— x —

Spicuri Albina-Inginer

Revista „*Științelor Veterinare*“ de sub redacția D-lui Dr. Fl. Begnescu, la rubrica „*Pagini Apicole*“ în No. 10 cu continuarea în No. 11, care să va continua, aduce un foarte interesant articol: „*Albina-inginer*“ scris de dl Jean Morărescu din Craiova.

De data aceasta dl inginer Morărescu să ocupă cu căsuliile albinei și zice între altele, că albina a căutat ca opera sa să fie desăvârșită în iscusință, în inteligență și economie. Comisiunea

inginerească (albinelor) a avut învedere numai avantaje și nici un dezavantaj în alegerea formei de construcție a celulelor.

Casa lor trebuie să fie cuib de ouă, leagăn de nimfe, magazie de miere, pe lângă toate acestea să se poată întrebuința cât de puțin material în construcția magaziilor lor, care în acelaș timp să fie făcute, încât să încapă maximum de miere „parraport la a la forme“ (în raport cu forma).

Deci, inginerii albinelor au avut totul în vedere când s'au adunat în comisie, și au luat în desbatere ce anume formă trebuie să dea celulelor lor.

Tema s'a pus astfel: Pe lângă estetic, simetric, frumos, solid, celulele să mai aibă două însușiri caracteristice; să se întrebuințeze la ele cât mai puțin material de construcție și în acelaș timp să poată conține cât mai multă miere — provizie.

Inginerește — tema problemei să pune în modul următor: Care dintre figurile geometrice regulate, triunghi, exagon regulat, patrat și cerc, întrunește următoarele condițiuni, 1. Ca pentru aceeaș suprafață să aibă cel mai mic perimetru. 2. Ca pentru acelaș perimetru să aibă o suprafață mai mare.

Pentru a învedera cu rigerositate, care din figurile de mai sus îndeplinește condițiunile arătate, e nevoie să intrăm în calcule matematice. Nu mai continuăm calculii matematici și geometrici a dlui ing. Morărescu, prin care dovedește inteligența inginerească (fie chiar inteligență instinctivă) a albinei, sunt calculi mulți, cari s'ar extinde pe pagini întregi a modestei noastre revistă, sunt probleme inginerești, pe care mulți dintre noi nici nu le-ar pricepe.

Pe noi ne cuprinde o altă bucurie și anume, ne vine să strângem în brață pe dl Morărescu, pentru că cu știința dlui de inginer, desvoltă o temă și problemă cu totul necunoscută nouă, care este cu atât mai valoroasă pentru noi, fiindcă e originală și românească, cu care ne ridică literatura noastră apicolă. Aceasta ne trebuie, acest lucru ne face veseli și bucuroșii și pentru că putem înregistra în ciorchinul nostru de apicultori pe ingineri pământești, cari sunt demni a ocupa locul între harnicii noștri ingineri — albine. Câte teme, câte probleme nu s'ar rezolva, dacă pe lângă comisiunea inginerească, s'ar atașa profesori de știință, medici, arhitecți, etc. etc.? Să ne trăești dle ing. *Morărescu*, ca să ne fii de ajutor, pentru a ne apropia de tainele încă acoperite ale albinelor Ingineri.

Voina.

Impozitul pe albinărit.

(Răspuns mai multor stupari, cari s'au întors către noi cu plângeri în privința aceasta).

Di dr. veterinar Fl. Begnescu prezidentul Societății Naționale de apicultură, nu trece cu vederea nici o durere a apicultorilor din țară relativ la înproprietărire, la impozitele apăsătoare, pe cari în unele părți ale țării, fiscul sau comisiunile de impunere le înțeleg rău și le aplică greșit. Di Prez. dr. Begnescu a intervenit prin o petițiune, pe care a prezentat-o personal, însoțit de o delegație de apicultori, la di Secr. gen. al Min. Finanțelor, care a ascultat cu bunăvoință explicațiunile și doleanțele apiculturilor, spuse prin graiul dlui Begnescu. Di Secr. gen. a promis că va lua măsuri echitabile în aceasta privință.

În urma acestei intervențiuni a societății, s'a primit la sediul său următoarea adresă cu No. 131500 a. c. din partea Ministerului de Finanțe :

D-le Director,

La intervenția Dniei Voastre, avem onoare a Vă comunica, că Ministerul Finanțelor în dorința de a da sprijin apiculturii, în urma avizului comisiunii centrale fișcale, a dispus, că venitul de apicultură intră în acela, la care este împus pământul, adică în venitul agricol.

Impunerea separată a venitului din apicultură, nu să va face decât atunci, când acestei exploatări i s'ar da o extensiune mai mare, așa ca să poată fi tratată ca o exploatare aparte de cea a pământului.

Să înțelege, că comisiunile de impunere vor constata în fapt acestea situațiuni.

În acest sens, administrațiunile financiare au fost îndrumate a să călăuzi în afacerea împunerilor.

Director General:
Indescifrabil.

Șeful Serviciului:
Indescifrabil.

În legătură cu acest comunicat al Min. de Finanță, Di prezident ne dă următoarele deslușiri.

Apicultorii sunt deci rugați a lua notă de aceasta: Venitul agricol este impozabil cu 12 la sută, plus adausurile și deci la un venit de 10 mii Lei, rezultat din apicultură vor trebui să plătească anual *maximum* 200 Lei.

Pentru ceia-ce înțelege Ministerul că: „Impunerea separată a venitului din apicultură nu se va face decât atunci, când acestei exploatare i-să va da o extensiune mai mare etc.“ societatea a cerut relațiuni, căci apicultorii trebuie să cunoască cazurile, *când* „comisiile de impunere vor constata în fapt aceste situații“ și *când* aceste situațiuni scot pe apicultori din cadrul la care este împus venitul agricol.

Membrii societății noastre sunt rugați a ne semnala cazurile când vor fi impuși altfel, decât după venitul agricol, căci ținem să arătăm, că „dorința de a da sprijin apiculturii“ a On. Minister, nu este clar rezolvată prin adresa mai sus reprodusă.*

Prez. Societății.

X

Ne iau și albinele.

În „Apărarea Națională“ din București No. din Decembrie aflăm următorul comunicat :

„*Ne iau și albinele.* Nu se mulțumesc jidanii că ne-au acaparat toate avuțiile țării. Vor acum să ne ia și albinele. Zilele trecute Martin Laszlo, apicultor ardelean a fost învitat de casa Rotschild, să organizeze apicultura în noul stat al Palestinei.

Condițiile urmează să se stabilească în cursul convorbirilor, ce vor avea loc la Londra și la Paris în cursul lunii viitoare.

Laszlo intenționează să exporte în Palestina roiuri de albine și va face propuueri în acest sens casei Rotschild.

Ne-ar conveni mai bine, ca acest domn Laszlo să aranjeze la Londra și un export de jidani, nu numai de albine din România.

Pentru-că așa ne ia albinele și ne lasă „vespile“.

Din acest comunicat înregistrăm cu durere 2 lucruri, primul este, că străinii și îndeosebi jidanii, nu au margini în exploatarea avuțiilor noastre naționale, pânăce și albinele vor să le întrebuințeze pentru a covârși productele, cu cari până azi sau ocupat numai creștini.

A doua constatare dureroasă este, că pentru reușita acestei

*) Ceițorii și abonații revistei noastre să păstreze răspunsul acesta al Min. Fin. și cu ocazia impunerilor să'l arete comisiunilor de impunere. Dacă totuși li-se face nedreptate, să-și trimită plângerile la redacție, pentru a le trimite D-lui dr. Begnescu și Societății Centrale.

intreprinderi, însuși casa Rotcschild să întrepune și că condițiile urmează a se stabili în Londra și Paris în luna aceasta. Ce se face la noi în privința aceasta? Aproape nimica. Ne zbatem, strângem, ținem adunări, congrese și dacă nu este o organizație serioasă, dacă tragem unii într'o lătura, alții în alta, sprigin, ajutor, încurajare din partea guvernului întârzie, sau nu are nici în gând a înființa secția apiculturii în Ministerul agriculturii; vom zice azi mâine: „Peirea ta prin tine Române“ și pe terenul apiculturii.

Nu desperăm totuși și iată pentru ce. Jidanii în general au un miros, ca să nu-i zicem putoare „*sui generis*“, care îi oprește cu desăvârșire a se ocupa cu apicultura.

Albinile nu-i sufer în apropierea lor cu nici un drept.

Aceasta e constatarea mea din praxă îndelungată, care m'a și determinat să scriu cu litere mare pe un pavilion de albini. „*Dacă ești jidan păzeștete de albine*“.

Că vorbesc adevărul, mă provoc la toți vizitatorii mei, precum și la auditorii cursului ce l'am ținut în vară.

Nici o primejdie deci, pentru că albina cu însușirea ei, nu se degradează de „șabes gaim“ nici chiar pentru bogățiile lui Rotschild. Să ne vedem noi de lucru, că de această primejdie suntem asigurați. Cum aș vrea să se știe acest lucru acolo în convorbirea lor dela Londra, dar încă să dau drumul la un roi de albini între ei, Ei! Vei! ce iute ar ajunge în Palestina.

Voina.

— x —

O rugare. Scumpindu-se în mod simțitor tariful postei, pe lângă totă bună voință nu mai putem da sfaturi și îndrumări în scrisori, dacă nu se alătură mărcile postale necesare. Rugăm deci On. cititorii a ținea cont de acest lucru, când noi cu toată dragostea le stăm la dispoziție. Am cercat și vom mai încerca la On. Minister, ca să ne dea libertate ca și la prof. apicolii a corespunda din oficiu în chestiuni de apicultură. La timpul său vom comunica rezultatul.

Redacția

— x —

Ș T I R I

Cursuri de apicultură. Aducem la cunoștința apicultorilor, că în ziua de 15 Iunie viitor se va preda la școala de Agricultură din Geoagiu (Hunedoara) un curs de apicultură modernă, de către Dl I. Popovici-Cerchez, directorul Școlai de Apicultură din Chișinău.

Durata cursurilor va fi de 39 zile. Se va învăța modul de conducere al stupilor Dadant și Layens, recunoscuți azi ca cei mai proprii pentru producția mare. Un maestru va învăța pe cursiști și confecționarea acestor stupi.

Ar fi de dorit, ca apicultorii Ardeleni și Bănățeni să asiste la aceste cursuri, asemeni și Societățile apicole să trimită unul sau doi delegați. Cu această ocazie, ei ar putea face o comparație, atât în privința ușurinței de mănuire, cât și în privința desvoltării coloniilor în acești stupi și a rentabilității lor.

Cererile și orice explicații se vor adresa din vreme către Direcția Școlai de Apicultură din Chișinău (Basarabia)

*

Pentru învățători intenționăm 2 cursuri tot la Vaidei. Cei interesați să se adreseze la Redacția Revistei „Stuparul Român“ *Vaidei — Orăștie Județul Hunedoara.*

*

Inspectoratul General al Ministerului agriculturii și domeniilor din Cluj ne încunoștințează că în postul de profesor de apicultură la Regiunea IV Sighișoara, Dl Ministru a numit pe Dl Gregor, apicultor din Bănat și fost pe vremuri în serviciul Ministerului de agricultură ungar. Gratulăm noului tovarăș de muncă, dorindu-i viață lungă și succese, în speranța de-al saluta cât de curând în șirul colaboratorilor noștrii.

*

Consilieratul Agricol din Deva, cu adresa No. 255—925, ne încunoștințează, că a intervenit la Dir. Reg. Silvice din Sebeșul-Săsesc, spre a ne pune la dispoziție mai multe mii de pueți de salcâmi pentru plantarea păraielor și râpelor spălăcite de apă, în interesul de-a veni pe deoparte în ajutorul apicultorilor, iar pe de alta de-a împădurii acestea păraie, pentru a împiedeca deselexundări, ce se rostogolesc, cauzând pagube enorme agricultorilor. Asupra acestui lucru laudabil a însă

vom mai reveni; nu putem trece cu vederea nici până atunci, a nu aduce mulțumitele noastre Consilieratului agricol din Deva, arătându-l ca exemplu și altor județe. V.

— X —

POȘTA REDACȚIEI

Dlui S. Fotescu B. Dorința vi-s'a împlinit. Am trimis la adr. D-v. No. 1, și v'am luat între abonați. Mulțumirile noastre.

Dlui Al. Gherghiu. Vă rog să vă întoarceți către proprietarul și adm. fostei reviste. Eu nu am avut nimica cu administrația, am muncit zece luni în cinste, pe urmă i-am abzis, tocmai pentru că Rev. nu apărea regulat. V'am trimis însă No. 1 din „*Stuparul Român*“.

Al. T. Georgescu. No. 1. al „*Stuparului Român*“ l'am trimis pe adr. DV. și v'am înregistrat între abonați. Pentru faguri artificiali vă rog să vă întoarceți către Dl Atanasiu „*Albina*“, Focșani ori la Dl Hanganu Nicolina-Iași.

Dlui N. Gh. Butinc. V'am înregistrat ca abonat și v'am trimis No. 1.

Dlui Pr. Gh. N. Dumitrescu. Numeri din „*Stupăritul*“ nu mai avem și nici nu știm dacă va mai apare acea revistă. Cercați la administrație în Alba-Iulia. Pe On. D-V. v'am luat între abonați și v'am și expediat No. 1. „*Stuparul Român*“. Salut cu drag.

At. Albina. Am primit rândurile Dv. Vă mulțumesc.

Dlui M. Găzdac. Am primit. Mulțumesc. Te rog ceva pentru luna Martie. Revista s'a dus pe toate adresele comunicate. Ce zici și ce zic și alții? Mai scrie. Servus.

Dlui N. Prusnir. Am primit scrisoarea. Ț'am trimis No. 1 și te-am luat între abonați.

Dlui St. Popescu. Dorința ni se îplinește. Voi aduce o explicație amănunțită cu fotografie a stupului popular, aceasta însă mai târziu, după ce se gată clișeul. Ai primit cred No. 1. V'am luat înă abonați. Te rog arată revista și altora. Cu bine!

Dlui Cornel Ghilescu. Scrisori de felul Dv. eu primesc zilnic. Întrebați pe Dl. Lupan. Eu nu am avut nimica cu administrația. Eu am redactat numai. Vă spun însă un lucru, Mângăiațivă dupăcum mă mângăi și eu și mai bine să-i dați pace lui Dl Lupan. Din pagubă nu mai vedem câștig. Tocmai din cauzele Dv. i-am abzis redacția. Vorba românului, „*alegeți omul când pleci la drum*“.

D-lor F. C., P. G., S. I. înv. Nu'mi pot închipui o carte mai folositoare pentru biblioteca școlară ca cei 12 membri ai revistei „*Stup. Rom.*“ care ar fi deci piedeca? Fără teamă abonați-o a conto rubricii respective a bugetului și la finea anului o așezați în bibliotecă

Redacția.

— X —

CUPRINSUL:

*Apicultor. — Cari sunt cei mai buni stupi sistematici. — Să ne cunoaștem.
— Impedecați degenerarea albinei. — Indrumări pentru Februarie. —
Apel către stuparii români. — Spicuri. Știri. — Poșta Redacției.*

STUPĂRIA MODEL PR. V. HANGANU & FIU NICOLINA-IAȘI

Premiată la mai multe expoziții
Execută faguri artificiali superiori, stupi și tot felul de articole de apicultură

Stupina Model

Al. Atanasiu-Albina, Focșani

Execută prompt și conștiințios **Faguri artificiali** orice mărime, lucrați la
:- prese cilindrice perfecționate :-

Stupăria sistematică IOSIF PETZ, TG.-FRUMOS (Județul Iași)

Confecționează stupi sistematici „Dantant“ și „Layens“ după
ultimele perfecțiuni tehnice

Stupăria model Preot C. GH. VARTOLOMEIU FOCȘANI

Stupi, unelte și produse apicole. Lecții practice
prin corespondență.
(Pentru răspuns alăturați timbrele necesare.)

Căutăm!

Ceară.

Ceară.

Ceară.

Adresați-vă către Redacția „**Stuparul Român**“,
Vaidei p. Orăștie cu probă și indicația prețului.

 Numai ceară curată și numai dela stupari cumpărăm.

Cel mai important și mai
renumit Stabiliment de
Apicultură din Europa

LUCIO PAGLIA & FII

CASTEL S. PIETRO (EMILIA) ITALIA

Se oferă să introducă și la noi
în țară regine (mătcii) de rasă
pură italiană, născute în celule
fructificate și albine (roi) de circa
1 kgr. Albinele și reginele se ex-
pediază în ambalaj special prin
postă și cele cari sosesc moarte,
se preschimbă după înapoiere.

Toate cererile se vor adresa la d-nul
Dr. G. CARNEVALI
BUL. L-CATARGI 56, BUCUREȘTI

Reprezentantul
Stabilimentului de Apicultură
LUCIO PAGLIA & FII
pentru România

ADRESA DESTINATARULUI:

On.

*Asociațiunea pentru
lit. și cult. Poporului
român
Sibiu*